

HERSTÓRIA

Meníme paradigmu

KAMILA SKOKŇOVÁ

HERSTÓRIA

Meníme paradigmu

Všetky práva vyhradené.
Copyright © 2025 Kamila Skokňová

ISBN pdf: 978-80-570-7268-3

Tento e-book nesmie byť reprodukováný ani šírený bez predchádzajúceho súhlasu autorky.

„Feminizmus nie je o posilňovaní žien.
Už sme silné. Je o zmene spôsobu,
akým svet silu vníma.“
G.D. Anderson

Herstória je táto zmena.

Obsah

0. úvod	str.5
1. Ako sa píše história	str.6
2. Feministické kritiky voči vnímaniu moci	str.13
3. Feministické kritiky voči deľbe práce	str.19
4. Feministické kritiky voči mužskému násiliu na ženách	str.24
5. Intersekcionalný feminizmus	str.30
6. Dekoloniálny feminizmus	str.35
7. Antitriedny feminizmus	str.43
8. Kvír feminizmus	str.48
9. Anti-ableistický feminizmus	str.53
10. Píšeme herstóriu	str.58

úvod

Herstória: meníme paradigmu vznikla z potreby prerušiť mlčanie, ktoré obklopovalo ženskú skúsenosť v dejinách, a z hlbokého hnevu nad tým, ako boli ženy systematicky vymazávané z historického záznamu. Dejiny, tak ako ich poznáme, sú príbehmi rozprávanými mužmi, o mužoch, pre mužov.

Frustrácia, ktorá motivuje túto knihu, nepramení len z absencie žien v učebniciach. Pramení z neustáleho prekrúcania, banalizovania a zosmiešňovania ženských skúseností. Zo stáročí, počas ktorých bolo násilie páchané na ženách prezentované ako súkromný problém, nie systémový jav. Z toho, že ženská práca – v domácnosti, v komunite, v starostlivosti – bola a je považovaná za „prirodzenú“, nie historicky a mocensky podmienenú. Z toho, že príbehy žien, ich poznanie, odpor a odvaha boli často zamlčané, pripísané mužom, alebo považované za menejcenné.

Herstória je preto nielen korekciou – je zásadným prepisom. Je to návrat k hlasom, ktoré boli vytesnené, a pokus pochopiť ich nie ako okrajové, ale ako kľúčové pre to, aby sme rozumeli tomu, kto sme a kam smerujeme. Herstória odmieta byť neutrálnym rozprávaním – je angažovaná, politická a vedomá si svojej moci. Lebo písať dejiny znamená určovať, čo má hodnotu. A ak majú mať hodnotu spravodlivosť, rovnosť, vzťahy a dôstojnosť všetkých ľudí, potom musíme prehodnotiť, ako a pre koho dejiny píšeme.

Táto kniha je výsledkom tejto snahy. Je výkrikom i prizvaním. Výkrikom nahromadeného ticha a prizvaním k novému spôsobu myslenia. K tomu, aby sme videli dejiny nielen ako minulosť, ale ako živé pole, kde môžeme zasahovať, tvoriť a opravovať. Herstória nie je doplnok. Je zmena paradigmy.

